

Notes Folkloriques

Els aplecs vallesans

Per Josep M.ª Puchades

La sociabilitat, qualitat que caracteritza els homes, els ha mogut sempre a aproximar-se els uns als altres i a intensificar les seves relacions en llur propi benefici. L'intercanvi d'idees i d'objectes amb un fi únicament material, ha anat acompanyat sempre de progressos espirituals, com complement eficaç; i ha estat això precisament un dels motius que ha impulsat els homes de cada generació a acostar-se i conèixer's mútuament. Els avenços i progressos moderns han accelerat aquest corrent perennal d'atracció, però li han llevat bona part del seu tipisme, fruit de tradicions ancestrals. Aquesta onada avassalladora que caracteritza els temps contemporanis va emportant-se'ns, doncs, malgrat els esforços heroics per a assegurar la seva existència, tots els records i costums que ens llegaren els nostres avis. És, en molts casos, inútil el rebel·lar-se contra aquesta foguerada modernista que va maldant continuament per arrasar-ho tot, i sovint cal contemplar amb una passivitat mal continguda com realitza la seva obra i la manera que segueix el cicle que per endavant té ja traçat.

Tot i això, existeixen costums antiquíssims que pel sol fet d'estar totalment arrelats en l'ànima senzilla del poble tenen assegurada la seva existència posterior; en alguns d'ells aquesta notable probabilitat hi és encara afavorida per la facultat que posseeixen d'adaptar-se a les diferents tendències que assenyalen les èpoques. Un d'aquests pocs costums és, per exemple, el dels aplecs. No és pas exclusiu de la nostra terra, sinó que, en una forma o altra, es manifesta a quasi tots els països. Però, concretant-nos a Catalunya, és en nostra pàtria on ha pres, per diverses raons, un caire especial.

Antigament, les relacions que guardaven entre ells els pobles d'una comarca eren insuficients. A desgrat de la celebració de mercats i fires, on hom s'aplegava per a fins d'interès material, es notava la falta de grans reunions on s'ajuntessin els habitants d'una contrada per a conèixer's mútuament; calia celebrar extenses agrupacions on, excloent-ne per pocs moments l'interès material, amb un altre pretext qualsevol es trobessin ajuntats els habitants d'una gran demarcació. Fou així, que paral·lelament a l'inici dels mercats i fires, s'establiren aquestes expansions d'un i altre caràcter i que hom anomenà aplecs. El sentiment religiós, que sempre ha estat present en l'ànima del poble català, fou el pretext que les inicià i guià posteriorment. La devoció